

Henna öfver
dåneveli

GANT
G.B. KERVERZIO

1
liesskrivet ^{gant} al-lamm

llenå DAVIES
ØRNEVELL

GANT
G.B. KERVERZIOU

1
hesskrivet gant al-hamm

RAKC'HOARI FINVSKEUDENNELL

1.) Noz eo anezhi. Ul luc'hig dister, a-bell. Tostaat a ra. Ur flamm eo, a sav uhel ha drant. MOUEZH, war un ton eeun: "Mé, phila psukha, bion athanaton speude, tan d'émprakton antlei makhanan!"

2.) Ar c'hantolor e sezih skourr. Seizh goulaouenn uhel e koar melen-mouk. Bez'e weler dorn ur plac'h oc'h enacouïf ar sezih goulaouenn, goustadik. Liv ar sezih flamm a zo arc'hant, ruz-aour, limestra, glas, gwer, ha gwenn spontus ar sezihvet, uhelañ hini.

AN HEVELEP MOUEZH, war an hevelep ton; "Ober a reer ar c'hantolor gant aour glan. E droad, e gef, e galiroù, e avalennou hag e vleuniou o vezañ diouzh an hevelep tolzenn." Pa dav, e sav kan perdrouezhiek ar "Köl Nidrei".

3.) Bihanaat a ra ar c'hantolor betek dont da vezañ un dameuc'h en un daoulagad-dmñ o leuniañ ar skramm.

4.) D'o zro, e vihana an daoulagad betek dont da vezañ pezh ez int, daoulagad ur plac'h war sav war Run-Avel o sellout oush Gwipavaz, (betek-hen, pennadoù d'krouzh "Pavane pour une Infante défunte", gant Ravel), beuzet e splannijenn ur c'hestvezhiad hafv. Un tevel. Hag ur jestr a ra ar plac'h da unan bennak na weler ket, ha mont d'ar red d'ivetañ. (Amañ e teracou "L'Après-midi d'un Faune", gant Debussy).

5.) War hent ar Wern e tiskenn ar plac'h, harpet karantezus war vrec'h un den yaouank. Néziñ a ra. Ha pa dzhont Kozh-Kastell, n'o weler ken en deñvalijenn.

6.) Ur prenestr sklaeret. Al loar a-us da lenn Vrest, (Kan ur gaoeunn), er prenestr, ar goulou a zo mouget. (ha diouzhtu garmadenn ha groudousadenn ur plac'h o vont da vaouez).

S E T U:

Distagaf a rae hec'h ano "c'hléna", peadra da reif din da gredin e oa Kembreadez, hogen ne dor ket sur, ha na vern. Koulskoude, pa zeue du-mañ, "da ziskuizañ diouzh an dud", emezi, e raen anezhi Llena fach. Ne rae van, d'kouzh gwelout.

Ne gredan ket e plijen dezhi, nemet va dàou-lagad; hor spérédou eo a glote kenstrezo, ha se a stabila ar geneiliezh muioc'h eget plijadur. Evidon-me e vourren dreist-kred bamiñ ouzh neuz joulleun he dremm hag ouzh trolinenn dispar he di-vronn. Kement-mañ ne lavaren ket, avat, rak ne'm bijek-kétrech'h adgwelet goude lavarout dezhi peger kenedek e kaven he c'horf.

Tuet kenañ edo d'ar sonerezh. Dre eurvad ne choman ket re bell diouzh kér, hag e prenan pep pladenn nevez a dalv ar boan. Neuze e koulian Lena. "Koroll ar Spérédou", gant Youenn Abyann, eo a droe dindan ar sonvoestig en noz-mañ. Un estlamm oa bet gwelout o sevel ken trumm brud ur bern sonaozourion war-lerc'h dieubidigezh Vreizh, hag holl anezho awenet-uhel, donezonet-dreist, mailhed war o micher. Abyann a sellad outaf evel ur penn-skol, hag e oa. Ouzh an huïvre a ziwaned dñwar e Goroll e stegne Lena hec'h ene, asteñnet en he sae sez Ruiz war ar gourvezvank. Ne vutune ket, ez diveas.

A greiz pep kreiz, "Sofj a zeu din eus Stan MILOVITCH", emezi, "ur paotr hael eus Bratislava. E anavezout a ris e Roazhon e-lec'h m'edo studier. Stan lorc'hek, ma'm bije da garet gwirion..." Ger ne rannas ken, betek diwezh ar sonenn; ha neuze e quezis pezh edon o c'hortoz mizvezhiou 'oa.

E 194. eo e oa degouszhet Stan gant Lena. Er skol-ihel a Elfennoniezh e laboure-ñ. Pell e oa en doa dilezet e vro da vont gant e dad da labou-en doa Alamagn. Trevellet o doa enc un hir amzer. rat en Alamagn.

Goude se e voe anvet tad Stan da rener ul labourageg e Brest, ha diouzh ma oa tuet e vab da vourraf e labouriou gouiziek, e reas strivou kalonek d'egas d'ar Skol-Veur. E labourdi nevez-flamm ar Skol edo Stan oc'h evezhiañ ouzh ur strilhidigezh, pa nevas Lena tre en ur stardañ ur gouriz ler en-dro d'he flotantenn. He diavazeziou n'he diforc'h e ket diouzhtu diouzh ar plac'hed all ha padal ec'h aonas kalon ar paotr heb abeg kerkent ha m'he spurmantas. Goulaoueus evel sarted bliv he daoulagad glas e splannas ennañ rakveizadenn ur sinad: "na nesa ket outi!"

Re c'han e ta-zone he c'hoarzh, avat, re zdroidell e oa drantiz he sellou dirak degemer mat an hell. Etre ranelliad ha disfiziañ edo Stan eta, pa dostaas outi en diwezh, war lerc'h e holl ge-neiled, mezh enrañ en devout he c'hlévet o c'houllenn diwar e benn "piv'oa ar penn-mouz-secañ gogn". Hagarat e voe he st-tadenn-dorn, koulskoude. Daou zevezh goude, stü petra holl a gavas-ñ da zisplegaf dezhi, a oa oo'h aozañ ur benveg-arnodiñ : "Na digempenn hoc'h eus savet an dra-mañ!" Hag eñ d'en em goll e diskleriaduriou micherel, hanter valbouzet, o klask diskouez dezhi penaos embreger hec'h arnodehn. Souezhet da gentañ, he c'hoarzhsklintin a voe outaf pep eilgeriadonn. Ne dalve ket muioc'h merkadenn dichek ar paotr, emichañ, ha talvoudusoc'h e vije bet dezhaf lavarout edo livet-boas an amzer ha brav-dispar rozeg an Thabor, d'an diaesañ, avat, ez ae Stan atav da dourtal, hep gallout derc'hel dalc'hamat war e imor. Ma teuas c'hoant dezhaf he c'hamañ, hag e savas ar ruz d'e zivjod. Hogen dinac'h a reas-hi he feukadenn diouzhtu, hag o komprañ e zoan, e sellas outaf tener. Kouezhañ a reas buan e gounnar. Ne vijent ket pell enebourien.

"Ac'hanta, mestr-arnoder, penaos ar bed ganeoc'h?" emezi antronoaz. Ne c'helle Stan, e doare etet, dreist-holl dirak o c'henskolidi, nac'haf-kemer an dorn kinniget; piket adarre, avat, e wiskas un dremm diseblant-kaer hag ec'h adkrogas dicuzhu

gant e labour. Flemmet d'he zro, e vanas nec'het pell amzer, en arvar

Sioul ha gouiziek e tremenas an euriou. D'an abardaez, aet o devezhiaid-studi e-biou, e pigne Lena war-du ar Palez Sant-Jord, pa glevas kammedou herr o tenesaat. Stan e oa, a gemeras he daouarn en e re, ha, gwrezus: "Pardonit din... Hogen, perak atav o c'hoari goap diouzhif ?" Erc'hif a rae ar paotr dispered, hep prederiañ ne gar ar merc'hed neb aters a-zivout o c'halon. "Oh ! barner-enklask oc'h deut ne vezaf ? ". Ar paotr ne garas jet ar mousc'hoarzh-se... ne voe ket meizet, da zismegans e voe lakaet da dremen gantañ, ha nann! n'aotreje ket kendalc'h ebet d'ur seurt degemer ! Trumm ez eas kuit.

Ar sul da zont en em vode an elfennoniourien evit o banvez bloaziek. En ostaleri Bontkalleg, anat. Pa vez arc'hant da zispign, p'en em voder en un ti lorc'hus, n'eo ket diaes kuzhat ezvezañs ar merc'hed dre zoare-mat ar meuioù hag an diedou, rak n'o doa teurvezet na Lena, nag an dimezell Ar Beuz, nag an dimezell a Gerstefan dont da enorin ar vodadenn. N'eo ket gwall-gaer un torkad paotred evel-se, dreist-holl goude ar gwinardant hag ar c'hafe, mar n'eus ket skinerezh ur mousc'hoarzh plac'h en o metou. Lena a gasse ar baotred, dreist-holl goude al likoriou, pa vourront ober damvenegou hudur pe c'hoariou-geriou discutil.

Stan hag Erwan, e geneil karetañ, pa'z ejont diouzh taol, a oa tomm d'c fennou. Foar war an Dachenn-Veurzh. Ur staliq tennata a zedennas o sellou, pe gentoc'h ar grennardenn duardez a ginnige dezhio ur garabinenn. Klaoustre a reas Stan tapout ar gwenn gant ur bistolenn e pep dorn, tennet war un dro, "Div droiad koktel!" e youlc'has Erwan; "Klaoustre!" ha dao! dao! setu daou doull ar bole-douigoù hag er gwenn oc'h ober tri c'helc'h stok-ouzh-stok. Damsontet e vos plac'hig ar stal gant an neuz hael ha fero a wiskas dremm Stan goude an taol-se; ouch he gwelout e tarzhas Erwan da c'hoa-

paat, ha setu int etrezek ar c'hañedi nesaf.

Dammezv ednnt, goude an div droiad koktel, pa gejjont gant Lena dirak Palez ar C'henwerzh.

"A Lena", a fistilhas Erwan, "kaerañ, koantañ, karantezusañ plac'h a zo e Roazhon abace ma'z eux merc'h ha gwreg war zouar Vreizh, erru' eac'h? Pe tra'm-bo diganeoc'h, fenozh, un tango pe ur pacheipi?" Ha gagouilhat, pa oule Ober!

"Tav, pemoc'h!" eme Stan, o c'hozmat. Hag o treif distrantell davet Lena, sababuet dirak an daou herlikin," digarezit, dimezell : mezv ec... Mont a rit da gorolladeg ar vezegen? Ya? Ha bez'em bo ar blijadur da ober un dro-Zaïs ganeoc'h?" Ne ouie ket korollin, ha marteze edo ker mezv hag e-gile... Emur obbr ur c'hruz d'he skoaz e loc'has Lena: "It d'ho kwele, paotred faro! Penaos e korollfec'h?". Pelloc'hik e troas daveto, padal: "Kenavo bremaik, Stan!"

Pan eas Stan er sal-goroll, n'he spurmantas ket diouzhtu. Trubuilhet edo an aergelc'h dirazaf, dre berv an alkøjol koulz ha dre ar poult yezjet gant an treid. Ur studier eus Rekourañs, "mab ar Bourc'h" a raed anezhañ, e bedas da evañ gantañ un hanafad gwin Champagn. "Joa! Joa ha levezen!" Met n'evas takenn hag e lezas ar Brestad da randomif gant mevel ar bufed. Ha mont da arvestkñ ouch ar gorollerien. Ed Lena o tont dres daveñañ, en ur sae gwenn barennauet glas, ur sae dicouti hec'h-unan, n'he lakae ket dishenvel-krenn diouzh ar merc'hed all, hag a hoale hag a boulze an evazh davet he dremm evelato. E-giz-se emaf atav gant, evel o vont da vezaf distaget diouzh plijadur an dud vev, -ha flammeag un emreññ dianaveget pe zisprizet, e-kreiz he bezaf. Ne oa ket diaes gwelout ne gorolle ket gant plijadurezh, evel hogos holl he c'heneizeled; edo ur gortoz, hep mar, war hec'h éneb. Ha pa welas Stan e teuzas ar gortoz hag e parras he dremm gant ul levenez drant. bez 'e c'halwas en ur dremen: "Stany!" N'he doa graet nemet: "Aotrou" anezhañ betek-hen, nemet bremaik war ar

blasenn, evit ar wech kentan, ha bremaf. . Ha Stan, daumhel, da eilgeriañ: "Milà! Kareia!" Hag e serr e zaoulagad, gant ur pistig en e galon. Skoulnet eo ar skoulm, a gredont. Kendeuzet an daou endro, e par ul luc' hedenn. Treant a levezenez a dalv war mil paradur all...

Gwelout he Stan ne reas-hi ken: eñ a oa redet er-maez, foll gant ar warizi.

II

"Brav e oa dit ober ur pemoc'h eus Erwan. Sofij ac'h eus? N'edos ket dereat koulskoude, ken tomm e ca da'z penn ha d'e hini... Ha daoust hag ez eus kemm abace..."

Hag e pokent an eil d'eben, gwech adarre. Boazet edo Stan bremaf da vont da di Lena da gemer e advereññ gafe ha bara'g amann, etre al labouriou ha kentel an Ao. Kelenner Kerduchen da bemp eur hanter. Pemzek deiz a oa tremenet abace ar gorol-ladeg-se...

D'al lun en doa diskleriet dezhi: "Ha ne gav ket decoc'h hor befe un dra bennak da lakaat sklaer etrezomp?"

"Eo... daoust d'ho tizereadegezh!"

"Peur?"

"Goude kentel pemp eur hanter", emezi. "Loc'homp dre staed ar Frafbourg'hiz."

Ya. Ur stardadenn-dorn. Ha div eur goude: "Tapet em boa ur barad gwariizi, milà..."

"Perak kuit'ta, sodig? Gouzout a rit em bije ho kortozet,.. edon ouzh ho kortoz..."

"Re a chatal a oa o sellout ouzhoc'h, avat, eno, gant daoulagad plaouier. N'edon ket evit gonzañ ken, en un taol. Evel pa vec'h dibourc'h, dirazo.... Va digarezit!"

"Ya; ma ven bet noazh - dibourc'h dirazoc'h hoc'h-unan, ne ve ket bet henvel? Hogen bezit fur, Stan! Rak noazh ne vin razoc'h kammed, nemet ur Stan! Etre kentel eus Stan, ha sentus e teujec'h da vezaf; ha ne paotr dereat ha sentus e teujec'h da vezaf; ha ne

gav ket din e vefec'h nes... Paneva ar garantez, marteze. Ha keneilez e vin, ene-holl, betek gwe-lout, rak "tra nebeut eo kened ar c'horf"... Ne gav ket deoc'h? Me'gav din ne livirin gaou deoc'h bi-ken: klask a rin ober, bepred... Bezomp fur, Stan, keit ha ma c'hellimp!"

"Fur e vin, me'gav din iveau, pe gentec'h, klask a rin bezaf... Rak m'en em roomp holl an eil d'egile, ret eo, ya, ret-mat eo e talverz, ar boan, korf, spered hag ene. Se a leveure ar gridienn a santis ennon p'ho kwelis etre divrec'h un all. Se a leveure va gwarizi? N'eo ket gwir? eo? na'm zromplit ket, avat! C'hwi a rafe un den gouez agh'anon."

Eus ar gorolladeg ne gomzent ken nemet dre zamvenegadennou, leun a saour þag a nerzh e c'hantez e kreskiñ. Bemdez, goude koan, ez aet da vale a-hed kanol nevez Naoned-St-Malo, tra ma save ar vorenn a-ziar ar maezioù tro-war-dro dezho. Stan a zanevelle (en o c'havavez edont dindan gwébras) marvailhou eus e vro, karget a from an amzerioù-krenn, hag e kreññ diskaoaz Lena. Pa dave e pellae an efrez goustadik, ha saourusoc'h a se e teue o fokou. Neuze e kane Lena, gant ur vouezh a gefvierie Stan da hini Mona Pesker, "hogen voulousc'h", tonioù melkonius ha sonioù lirzhin, mesk ha mesk. Gorre an douytag hafivalout ne rae ket ouzh ur melezour hud? Ar milour-se a spurmantez ennañ dremm ar Re Wenn, galvet gant an Ac'hantour, ha n'hell amañ dougen nemet delioù brein ar fav diskoultret.

Bemdez e tivogede ar pod-te e kambr Lena pa zegouezhe Stan gant gwestell e oa aet d. brenaf e ti "An Dukez Anna". Evezh e taolent, spis-dispis, da genderc'hel o buhez eeun-glan: o vont da vezaf evurus edont. Serc'hed a zeujont ken da vezaf, avat, trec'h e voe an Orged.

III

Un deiz ne respontas ket diouzhtu ouzh stoka-denn e viz. "Milà, O!" Crik. En diwesh e tre an

ale'houez. "Deus, tre, Stany!" Ruz edo he divoc'h ha damzispakét he blév. Hé c'horfenn sez gwenn a waled ouch he merkaf pennou kizidik he divronn. Evel ur bir e dreuzas gant ul loskadenn ar gwerzennou a gare-hi:

Le soleil souligne d'une ombre
la maturité de ton sein,
dont la pointe fait à dessein
sous l'étoffe une tache sombre.

Teir a dasenncù a oa war an daëlig. Ur paotr, hennoc'hik eget Stan, a welas hemañ er gador-vrec'h ma tiskuizhe-efi ez voas. Petra? "Deus tre 'ta, Stany!" a reas, dibradet gant ur wagenn a gounnar. Stlepel a reas boest ar gwestell war ur gador, kregin en arzorn Lena d'he bountañ dizamant en ur c'horn, ha menel reut dirak ar c'houviad all: "Kuit, dillo!" a yudas, "dillo!". Ha n'en doa ket bet ar paotr kaezh an amzer da veizañ ma tje e lagad kleiz gant ur pezh meilhad. O vannañ an tasou warnañ edo Stan pa serras an nor war gein an hini all. Dislivoc'h eget korf-marv edo Lena en he c'horn, puchet, o krenañ, dour en he daoulagad. Diskredik, e klaskas lakaat ar foll da selaou: "Stan, muiañ-karet... Stan, va ene... ez an da zispl..."

"Gast, gast! ne'm gweli mui!"

Hag e stlakas an nor, spontus.

Bremañ e oa pemzek devezh n'en doa ket komzet outi. Ne hafvale ket bogt trubuilhet, un draik laouenoc'h marteze, hogen ul levenez liv an diwirion warni. Ne bleufe ket dirak ur c'hast, neketa? Kaout ar vezh ouzhPenn da lakaat he daou garour da zebriñ ouch an hevelep taol! Kounnar, kounnar ruz! ha koulskoude, piv a oa hennez? n'en doa goulenet na bet diskleriadur ebet. P'en doa gwelet edo an dianav o saotraf kloaregezh digenvez an eurig-se a oa dezhoo evel bravig an deiz, e oa bet dallet gant feulz e vrouezenn, hag an doa skoet, droguen-naf, hep gouzout... Petra a oa c'hoarvezet enta? Foll edo... Foll emañ bremañ: div wezh e voe pedet Lena gant e c'henskol ji da dremen hep dont d'al

labouradeg rak aon da welout e fulor o strakal... Ha koulskoude emañ dalc'hmat etre diskred hag arvar. Krignet edo gant ar morc'hed: Lena hag hi a oa ar pezh a grede-efi?

Dacougementaat e fioun a rae e arvar, ha treif broud e fuch outañ e-unan. Da zibegn ar c'heneteliou e tec'he, evit chom hep kejaf ganti. Chom a rae e straed Edith-Cawell hag hi war leur-gêr ar Palez: treif a rae dre vali ar porzh-houarn evit chom hep kejaf ganti. Nemet pa dremene dirak ar Celtic-Bar e tarzh skeudenn Lena oc'h evañ ur werennad porto eno gantañ. Pe dirak Ostaliri ar Veajourion, m'he doa gortozet Erwan a-gevret gantañ. Hag evel-se e pep lec'h ma tremene, ma teuñ da goll e benn, ha da leñvañ c'hwerv, dic'hoanag, evel ur bugel.

Pa gredas dezhaf bezaf war-nes ankounac'haat, e teuas dezhaf soñj eus an abardaez-se... Aet e oa da Blougastell-Roazhon, da heuliañ ur retred tri devezh? An Tad dominikat brudet Genver eo a brezegenne. E pardaez an eil devezh edo ëc'h arvestiñ ouch ar c'huzh-heol, a-ziwar an tornao a harz domani an ti-retred, a-us d'ar stêr. Arvezioù traonienn ar Wilun a gendastume eno evitañ gweledigezhioù kaer e vro, ken pell bremañ. Hag iveau, daoust ha n'edo ket en tu all d'ar mor ? rak ur gwelva heñvel en doa soñj bezaf arvestet outan en ur vont eus Liverpool da Enez Von... Ah, Lena ! A bare kijed he yaouankiz seder du-hont, a drefiv d'an tir, en heoliad... N'hellas ket herzel ouch ar c'hoant, evel n'heller ket distagaf diouzh ul linenn-dredan kas-thel. HE daoust dezhaf bezaf nevez kofesaet, e kemeras an tref kentañ war-du Roazhon, war zigarez bezaf klapañ...

Kavout a reas Lena oc'h huñvreal, er gador-bleg a gare-hi, hag e koantaks ganti, en he c'hambr. War-lerc'h ar pred e selaoujont ur pennadig amzer ouch ar c'helou-dre-skin. Lena a rejont a gevret meur a bennad eus diwezhaf romant D.K. Kongar, ken na voe teñval ar gambr. Ha nemze... Stan a gouskfe er gambr e-kichen hink Lena, peogwir n'ddo ket he

c'heneilez aze. "Noz vat, karedig!" Pa glevas Stan ar gwele o wigourat, e hopas: "Lena, deus!" Ha Lena, eeun, da sevel. Lazhet edo ar goulou, ha ne oa ken o sklaerias ar gambr nemet skleur ar regez er fornigell dre goad. He c'hemerout a reas en e zivrec'h ha, lent ha dispont war un dro, he dibourc'haf. Pokat d'he diweuz, pokat d'he divronn, pokat da seis aour he c'hevrin, goleif anezhi a bokou kufiv ha taer, skañv hag her, sed a voe evit ober ken. Un eil vuhez a lakae flammoùigou an tan o verval war he c'hen flour. Gant hirvoudou kufiv ec'h anavezas allazigou gourellec'h. Ha pa voe unanet o c'horfou e barr ar blijadurezh, e semplas-hi. "Gant re levez, Stan, gant re levenez", emezi antronoz, gourvezet kloz en e gichen.

Bremañ e vanke dezhañ he fokoù. Ha piv o daskorje dezhañ? Liñseliou e wele e loske. Paveziou ar straedou e loske. Da belec'h mont? Da glask harluñ ar prederiadennou brout ez eas, un noz, - en ur ober un dro vras dre straed St-Hélier evit na veñt ket anavezet, betek "La Feria". Goude evañ ur cherri ker ha divlaz, e pignas gant ur c'hast. Hogen, keit ha diwisket eten, kerkent ha kouezhet ar pilhou seiz a c'hrounne he c'horf teuc'h, pa welas Stan e bec'hed a-c'hwen-kein ganti war ur gwele paour, pa ginnigas-hi dezhañ he forzh disneuziet dre gemeridigezhioù diniver, pa santas warnañ ar bizied treut evel paviou kranked, "gra buan, chéri", e tisaotras e spered gant koun ur c'horf all heñez, karet ha neket kasaet bremañ, hag ez eas e belbi: un bilhed kant skoed, prkz pemzek devezh kasoni ouzh Lena, a rogas diouzh e c'hodell, outi e skopas e-kreiz etre he daoulagad, hag e redas er-maez hep lezel da zen an amzer da virout na da veizaf.

A-dreuz noz e valeas, o klask e eñvorennou hag e c'hoanagou a-hed balioù kér, anhunet. Glav-bil a rae. Ne rae-en forzh. He c'hollet en doa div wech dre e wallegezh koulz hag hec'h hini. Rampo edont. Hogen perak? Tan ha glish edo keal ur seurt keita-

dur etre o direizhidigezhioù, - kenumaniezh ar sent hag eñ a oa ives anezhi war un derez izelec'h ken-wallegezh mibion pec'hed Eva? Hogen perak? Ha mane oa ket gwir? Ma n'edo an hini all nemet urgwe-ladenour diwidire? Kouez ar glavennou, stuz e vuhez e hañvale bezaf : pep o'hoant o redek da heul pep meizadenn, plac'h war-lec'h c'hoant, c'hoant warlerc'h plac'h.

Brouezennou a savas ennañ pa sofjas e mousc'hoarzh anavelek ar paotr e ti Lena, ha diouzhtu e tarzhas an anken: n'en doa goulenet nag abeg na disklerkadur. Piv a ouie ma na vœ-hi ket gwall c'hlacazet gant ar vontadenn dizamant er c'horn teñval ha ma ne deo ket gor he c'harantez didamall a lakae ur mousc'hoarzh tener, koulskonde, war he genou hanterzigoret ha gwadek?

E-giz-se en em gavas war ribl ar Wilun, etre kér ha La Prévalaye. War ar stêr e paouezas a-daolet trumm lagadennou ar glav hag e paraz, fromus, er melezour hud, dreñm ar stered. An avel a savas. Pa zeuas tre en e gambr, e voe da veuzif e diskiantegazh ur wall derzhien.

IV

Goude labourioù ar beure e lavaras Erwan d'ur c'heneil anezho, o welout ne zeue ket Stan d'o diambroug (tri devezh'oa ne meue ken d'an arnodva): "Ne seblante ket bezaf en e vutun en deiz all ! "

"Marteze. Gwall domm eo dezhañ bepred pa ne zeue ket dre amañ d'hor c'herc'hat evel en doa gouestlet."

"Ya. Nec'het on un tammig. Deomp du-de da welout."

A drefy d'an nor prennet war alc'houez e klev-jont amezhañ o roc'hellat evel un den toc'hor. N'eilgerias ket ouzh e galvadennou. Perc'henn anti, edont aet d'e gaout diouzhtu gant an aon, a zigoras ar gambr dezho. Meizaf a reas Erwan ditzale

pa gavas an dilhad glep-teil. Kas a reas e gile da c'hervel ur mezeg dre bellgomz hag eñ ha redek da di Lena, goude pedif al lojer da genderc'hel da ober war-dro Stan.

"Lena! Lena! buan! deuit 'ta buan!" - "Piv 'zo aze?" - "Erwan. Deuit buan!" - "Petra...?" - "Stan a zo gwall glaïñ, kollat gantañ e benn gant an derzhien." - "Stan... Ah... Va Stanyi! N'eo ket gwiñ Eo? Galvet hoc'h eus ar mezeg? Oh, ya buan! Va mantell!... Pelec'h diaoul? Ah! ... Stany, va Stan din-me, marv... O verval en abeg din-me... Red atav, te, ez rakk e vñ!"

Pa deuzas ar vorenn-dan a c'holoe daoulagad ar c'hanvour e spurmantas ur firm gwenn a yae hag a zeue war e dro. Santout a reas adarre un dorn o kregif en e hini, ur pok war e dal, hag e anv mouskanet gant ur vouezh meurgaret: "Stany!". Sankañ a reas er c'houesk, an dro-mañ, sederact, hep merzout mat. Eurvezhiou goude e tihunas, morzhoul an derzhien o skeif adarre en e vruched: "Na tomm eo din... Lena, dour, mar plij..." Hag e sentas Lena, he Lena adkavet, o tont dezhaf, o terc'hel e benn war he brec'h kuilh endra eve. Evel un huñvre laouen e tremenas peurrest an deiz evitaf. Diouzh an noz, war-lerc'h ur sankademn eoul-kaffor n'e wellaas tamm, e tisklerias ar mezeg e oa kollet pep goanag: taget marvus edo ar skevent.

War-dro hanternoz e c'halvas, gant ur vouezh iskis hag izel: "Lenaig! echu eo... Pardon din! Pok din ur wech c'hoazh..." O terc'hel war he daerou e stouas Lena, hag ec'h unanas o diweuz, tra ma klaske dorn krenidik ar paotr neuz douarel e garantez. Reñ a reas Lena dezhaf e c'hoant diwezhaf: dillo e veñ noazh, dirazañ, sked kuñv he c'hened kuzh o lakaat un distan da baraf war dreñm an hini toc'hor. Klask a reas Stan ober ur flouradenn d'he neizhig. N'echuas ket e jestr, e zorn o kouezhaf da gimiad an ene. Ha pa zeuas Erwan an deiz war-lerc'h da c'houlenn kelou, n'he devoa ken a zaeroù da leñvan.

V
"Gouelañ a rjs va gwalc'h en noz-se. Dispennet e voe din nerzh va c'halon. Ha ne vezken gwalc'het c'hoant va c'horf. Abace, pa stardan dorn ur gour en deus sellet ouzhkñ c'hoantaus, e skorna va biziad hag e tisliv va divvoc'h. Sede-me, gwanoc'h eget Dahud, a ouezas digeriñ puñs an islonk da welc'hin he fec'hedou. Ro din ur sigaretten, Kerverzhioù, ha c'hoari d'in Lover come back to me..."

VI

"C'hoantaet ec'h eus Posanias, e tonnfec'h betek va c'helc'hioù-brec'h, evit ma vefen noashoc'h, peurnoazh, evel ar rozenn en heol, noazh, evel ar vilienn lufret gant ar mor. Ha gourvezet ec'h eus eu c'hichen.

"Lakaet em eus palv va daouarn ouzh da gil-penn ha treset va divronn war da vruched. Kement a verze va c'horf, neuze, a yae da oberusaat gwrez ya seprëd, .he ne'm eus ket wantet-ennout oa dise-vended ar c'hoant, na distalm an a-walc'h ec'h aonez razaf.

"Trawalc'h e vije bet neuze yn elien-dan evit lakaat da gregiñ un tan glanoc'h eget nep tan a danas biskoazh e santva da ene."

(Hermanossa ar Gorintiadez, Levez-keleenn a-zivout an doare-ober da vlenian d'an doueul plijadur ar garantez-korf).

Kavet e voe ar pennad-se, adskrivet gant Stan Milovitch war gein ul luc'hakeudenn eus Lena. Emañ houmañ o paouez reñ ar skeudenn-se din, ha ne veian ket diouzhu perak he deus profet un dra ken prizius eviti.

A-greiz-holl e savan, trefuet, hag e ran ur c'hammed etrezek ar prenestre.

Nann. Ne dalv ket ar boan. N'he gwelin mui.

Roazhon, 1927-1947.

